

A szöveg- és stílusvizsgálat sajátos irányai

1. Kutatási előzmények

A tudományos szövegkutatás sajátos aspektusát valósítja meg Jakab László a **régi magyar irodalom számítógépes adatbázisokban** rögzített Balassi- és Csokonai-szövegek nyelvészeti szempontú feldolgozásával. Több évtizedes munkával alkotta meg (Bölcskei András segítségével) Csokonai szókincsének konkordanciáját több kötetben (első megjelenése: 1981, utolsó: 2004), amely együttesen több mint 10 000 lap. Tartalmazza az előforduló szavakat szövegösszefüggésben, és megmutatja az adatok pontos előfordulási helyét. Ebből lehetett összeállítani a szövegszótárt. Jakab László munkálkodása eredményeként ezidáig a Csokonai-szókincs-tár I. kötete (1993) jelent meg, amely az író színműveinek a szókincsét tartalmazza. A Balassi- és Csokonai-szövegekről készített adatbázisok azért jelentős munkák, mert a kutatók számára rendszerezett anyagot tesznek közzé.

Egyetemükön jelentős **szövegtani kutatás** folyik: egyrészt az egyéni kutatói teljesítményeknek (Szikszainé Nagy Irma: *Leíró magyar szövegtan* 1999; Dobi Edit: *Kétlépcsős szövegmondat-reprezentáció szemiotikai textológiai keretben* 2002), másrészt az Officina Textologica című sorozat keretében megjelent 15 kötetnek köszönhetően.

A **stilisztikai kutatás** Szikszainé Nagy Irma publikációs tevékenységének köszönhető, amelyet monográfiák: *A retorikai kérdés rövid tudománytörténete* 2001; *A kérdésalakzatok retorikája és stilisztikája* 2008; felsőoktatási tankönyv: *Magyar stilisztika* 2007 és tanulmányok sora jelez. Ő 3 országos konferenciát is szervezett: *Kossuth Lajos, a szó művésze* (2002), *József Attila, a stílus művésze* (2005) és *A Nyugat stílári sokszínűsége* (2008).

2. A szöveg- és stílusvizsgálati munkacsoport céljai és várható eredményei

A pályázat keretében folytatódik Jakab László **adatbázisépítése a régi magyar irodalmi szövegfeldolgozás** terén. A megjelentetni kívánt Csokonai-szókincs-tár II. kötete az író szépprózai műveinek és tanulmányainak szövegszótára és adattára lesz. Ez az adatbázis rendkívül alkalmas többféle kutatás elvégzésére: például egy-egy mű szóanyagának, egy-egy szófajra vagy végződésre vonatkozó adat kigyűjtésére stb.

Ugyanakkor megkezdődik a Csokonai-szókincs-tár (esetleg írói szótár) III. szerkesztése 3 fázisban: 1. a Csokonai-versek digitális adatbázisának elkészítése, 2. a digitalizált formából a konkordancia elkészítése, 3. a szókincs-tár vagy írói szótár összeállítása. Ezt is Jakab László végzi, illetve az ő irányításával egyetemi hallgatók. A nyelvészeti célú régi magyar irodalmi szövegfeldolgozás ezzel olyan irányt vesz, amelynek eredményei kitűnő alapot jelenthetnek a poliglott szövegnyelvészeti kutatás és a szövegstilisztika számára is.

Tovább folytatjuk a **szövegnyelvészeti kutatást** a nyelvészeti tanszékek összehangolt tevékenységével. Az eszmecsere fórumaiként két konferenciát szervezünk, az ebből születő tanulmányokat az Officina Textologica 16-17. kötete teszi közzé.

Két **szövegstilisztikai** témájú konferenciát tervezünk: *A stíluskohézió eszközei a modern és posztmodern szövegekben* (2011), *A stilisztikai-retorikai alakzatok szöveg- és stílusstruktúrát meghatározó szerepe* (2012) címmel. Ezek anyagát kötetekben jelentetjük meg.